

شماره ۱۲۷۲

تاریخ ۳ / ۶ / ۷۶

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر رئیس

بیت

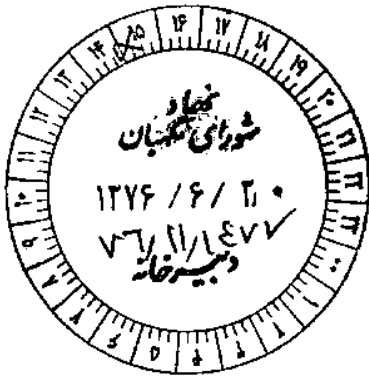
شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۴۷۲۵ مورخ ۱۳۷۳/۴/۶ در مورد داوری تجاری
بین‌المللی که در اجرای ماده (۶۰) آئین‌نامه داخلی و براساس تقاضای مورخ
۱۳۷۵/۵/۷ دولت در دستور کار مجلس قرار گرفته بود، در جلسه علنی روز
چهارشنبه مورخ ۱۳۷۶/۶/۲۶ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به
تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت
بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می‌گردد. / ان

علی اکبر ناطق نوری
رئیس محکمن شورای اسلامی
[Signature]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لایحه داورى تجارى بين المللى

فصل اول - مقررات عمومى

ماده ۱ - تعاریف و قواعد تفسیر

تعریف اصطلاحاتی که در این قانون به کار رفته است به قرار ذیل می باشد:

- الف - "داوری" عبارت است از رفع اختلاف بین متداعیین در خارج از دادگاه بوسیله شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی مرضی الطرفین و یا انتصابی.
- ب - داورى بین المللى عبارتست از اینکه یکی از طرفین در زمان انعقاد موافقتنامه داورى به موجب قوانین ایران تبعه ایران نباشد.
- ج - "موافقتنامه داورى" توافقی است بین طرفین که به موجب آن تمام یا بعضی از اختلافاتی که در مورد یک یا چند رابطه حقوقی معین اعم از قراردادی یا غیر قراردادی بوجود آمده یا ممکن است پیش آید، به داورى ارجاع می شود. موافقتنامه داورى ممکن است به صورت شرط داورى در قرارداد و یا به صورت قرارداد جداگانه باشد.
- د - "داور" اعم از داور واحد و یا هیات داوران است.
- ه - منظور از "دادگاه" در این قانون یکی از دادگاههای تشکیلات قضایی جمهوری اسلامی ایران می باشد.
- و - در هر موردی که در این قانون به توافق موجود بین طرفین یا توافقی که بعد حاصل شود اشاره شده باشد، مراتب مشمول مقررات داورى مصرحه در آن توافق نیز خواهد بود.

بسم الله

ماده ۲ - قلمرو اجرا

۱- داوری اختلافات در روابط تجاری بین‌المللی اعم از خرید و فروش کالا و خدمات، حمل و نقل، بیمه، امور مالی، خدمات مشاوره‌ای، سرمایه‌گذاری، همکاری‌های فنی، نمایندگی، حق‌العمل‌کاری، پیمانکاری و فعالیت‌های مشابه مطابق مقررات این قانون صورت خواهد پذیرفت.

۲- کلیه اشخاصی که اهلیت اقامه دعوا دارند می‌توانند داوری اختلافات تجاری بین‌المللی خود را اعم از اینکه در مراجع قضایی طرح شده یا نشده باشد و در صورت طرح در هر مرحله که باشد با تراضی، طبق مقررات این قانون به داوری ارجاع کنند.

ماده ۳ - ابلاغ اوراق و اخطاریه‌ها

در صورتی که بین طرفین راجع به نحوه و مرجع ابلاغ اوراق مربوط به داوری توافقی صورت نگرفته باشد، به یکی از طرق ذیل عمل خواهد شد:

الف - در داوری سازمانی، نحوه و مرجع ابلاغ مطابق مقررات سازمان مزبور خواهد بود.

ب - داور می‌تواند راساً نحوه و مرجع ابلاغ را مشخص کند و براساس آن اوراق داوری را برای طرفین ارسال دارد.

ج - متقاضی داوری می‌تواند درخواست ارجاع امر به داوری را از طریق نامه سفارشی دو قبضه، پیام تصویری، تلکس و تلگرام و اظهارنامه و نظایر آن برای طرف دیگر ارسال دارد، درخواست مزبور وقتی ابلاغ شده محسوب می‌شود که:

۱- وصول آن به مخاطب محرز باشد.

۲- مخاطب بر طبق مفاد درخواست اقدامی کرده باشد.

۳- مخاطب نفیاً یا اثباتاً پاسخ مقتضی داده باشد.

تعلیه

ماده ۴ - شروع جریان دآوری

الف - دآوری از زمانی شروع می‌شود که درخواست دآوری براساس مفاد ماده (۳) این قانون به خواننده دآوری ابلاغ شده باشد، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ب - جز در مواردی که ترتیب دیگری بین طرفین مقرر شده باشد، درخواست دآوری باید حاوی نکات ذیل باشد:

۱ - درخواست ارجاع اختلاف به دآوری.

۲ - نام و نشانی طرفین.

۳ - بیان ادعا و خواسته آن.

۴ - شرط دآوری و یا موافقتنامه دآوری.

درخواست دآوری ممکن است حاوی اطلاعاتی در مورد تعداد داوران و چگونگی انتخاب آنان به شرح مذکور در فصل سوم این قانون و همچنین راجع به موافقتنامه‌ها، قراردادها و یا وقایعی که موجب بروز اختلاف شده است، باشد.

ماده ۵ - انصراف از حق ایراد

در صورتی که هریک از طرفین با علم به عدم رعایت مقررات غیرآمره این قانون و یا شرایط قابل عدول موافقتنامه دآوری، دآوری را ادامه دهد و ایراد خود را فوراً و بیاد مهلتی که به این منظور تعیین شده است، اقامه نکند، چنین تلقی خواهد شد که از حق ایراد صرف نظر کرده است.

ماده ۶ - مرجع نظارتی

۱ - انجام وظایف مندرج در ماده (۹)، بندهای (۳) و (۴) ماده (۱۱) بند (۴) ماده (۱۳)، بند (۱) ماده (۱۴)، بند (۳) ماده (۱۶)، ماده (۳۳) و ماده (۳۵) به عهده دادگاه عمومی واقع در

تعلیه

مرکز استانی است که مقر داورى در آن قرار دارد، و تازمانى که مقر داورى مشخص نشده، به عهده دادگاه عمومى تهران است.

تصميمات دادگاه در اين موارد قطعى و غير قابل اعتراض است.

۲- در داورى‌هاى سازمانى انجام وظايف مندرج در بندهاى (۲) و (۳) ماده (۱۱) بند

(۳) ماده (۱۳) و بند (۱) ماده (۱۴) به عهده سازمان داورى مربوط است.

فصل دوم - موافقتنامه داورى

ماده ۷ - شكل موافقتنامه داورى

موافقتنامه داورى بايد طى سندی به امضای طرفین رسیده باشد، یا مبادله نامه، تلکس، تلگرام، یا نظایر آنها بر وجود موافقتنامه مزبور دلالت نماید. یا یکی از طرفین طى مبادله درخواست یا دفاعیه، وجود آنرا ادعا کند و طرف دیگر عملاً آنرا قبول نماید. ارجاع به سندی در قرارداد کتبی که متضمن شرط داورى باشد نیز به منزله موافقتنامه مستقل داورى خواهد بود.

ماده ۸ - موافقتنامه داورى و دعواى مطروحه نزد دادگاه

دادگاهی که دعواى موضوع موافقتنامه داورى نزد آن اقامه شده است باید در صورت درخواست یکی از طرفین تا پایان اولین جلسه دادگاه، دعواى طرفین را به داورى احاله نماید، مگر اینکه احراز کند که موافقتنامه داورى باطل و ملغى الاثر یا غير قابل اجرا می باشد. طرح دعوا در دادگاه مانع شروع و یا ادامه جریان رسیدگی داورى و صدور رای داورى نخواهد بود.

بیت

ماده ۹ - موافقتنامه داوری و قرار تامین یا دستور موقت

هر یک از طرفین، قبل یا حین رسیدگی داوری می تواند از رییس دادگاه موضوع ماده (۶) صدور قرار تامین و یا دستور موقت را درخواست نماید.

فصل سوم - ترکیب هیات داوری

ماده ۱۰ - تعداد داوران

تعیین تعداد داوران بر عهده طرفین اختلاف است. در صورت عدم تعیین، هیات داوری مرکب از سه عضو خواهد بود.

ماده ۱۱ - تعیین داوران

۱ - طرفهای اختلاف می توانند با توجه و رعایت مقررات بندهای (۳) و (۴) این ماده در مورد روش تعیین داور توافق نمایند. طرف ایرانی نمی تواند مادامی که اختلاف ایجاد نشده است به نحوی از انحا ملتزم شود که در صورت بروز اختلاف حل آنرا به داوری یک یا چند نفر مرجوع نماید که آن شخص یا اشخاص دارای همان تابعیتی باشند که طرف یا اطراف وی دارند.

۲ - در صورت نبودن چنین توافقی به ترتیب زیر اقدام خواهد شد:

الف - برای تعیین هیات داوری، هر طرف داور خود را انتخاب می کند و داوران منتخب، سرداور را تعیین خواهند کرد. چنانچه یکی از طرفین ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ شروع داوری، داور خود را تعیین و قبولی وی را تحصیل نکند یا اگر داوران منتخب نتوانند ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ انتخاب در مورد سرداور توافق و قبولی وی را تحصیل نمایند، بنا به تقاضای یکی از طرفین حسب مورد تعیین داور طرف ممتنع یا سرداور طبق مقررات ماده (۶) صورت خواهد گرفت.

تعالیه

ب - در داوری یک نفره، اگر طرفین نتوانند در مورد انتخاب داور به توافق برسند، داور بنابه تقاضای یکی از طرفین توسط مرجع موضوع ماده (۶) تعیین خواهد شد.

۳ - هرگاه براساس روش تعیین داور که مورد توافق طرفین قرار گرفته است، یکی از طرفین اقدام ننماید یا طرفین و یا داوران منتخب به توافق نرسند و یا اینکه شخص ثالث، اعم از حقیقی یا حقوقی به وظیفه‌ای که در این خصوص به‌وی محول شده است، عمل ننماید، هرکدام از طرفین می‌تواند برای اتخاذ تصمیم به مرجع موضوع ماده (۶) مراجعه نماید مگر اینکه طریق دیگری مورد توافق طرفین قرار گرفته باشد.

۴ - مقام ناصب باید کلیه شرایطی را که طرفین در موافقتنامه برای تعیین "داور" مقرر داشته‌اند رعایت نموده و استقلال و بی‌طرفی "داور" را ملحوظ نماید. در هر صورت سرداور را باید از اتباع کشور ثالث انتخاب نماید و داور طرف ممتنع از بین اتباع کشور طرف دیگر منصوب نخواهد شد.

۵ - هرگاه در موافقتنامه داوری طرفین ملتزم شده باشند که در صورت بروز اختلاف شخص یا اشخاص معینی داوری نمایند و آن شخص و یا اشخاص نخواهند یا نتوانند بعنوان داور رسیدگی کنند، موافقتنامه داوری ملغی‌الاثرب خواهد بود مگر آنکه طرفین به داوری شخص یا اشخاص دیگری تراضی کنند یا به نحوی دیگر توافق کرده باشند.

۶ - در مواردی که داوری بیش از دو طرف داشته باشد و طرفها به نحو دیگری توافق ننموده باشند هیات داوری به ترتیب زیر تعیین خواهد شد:

الف - خواهان یک داور تعیین خواهد کرد و در صورت تعدد، خواهانها مشترکاً یک داور تعیین خواهند کرد. داور خواننده یا خوانندگان نیز به همین روش تعیین می‌شود. چنانچه خواهانها یا خوانندگان در مورد داور خود به توافق نرسند داور هر یک از طرفین (خواهانها یا خوانندگان) بوسیله مرجع موضوع ماده (۶) تعیین خواهد شد.

ب - تعیین سرداور برعهده داوران منتخب است و در صورتی که به توافق نرسند سرداور توسط مرجع موضوع ماده (۶) تعیین می‌شود.

بسم الله

ج - هرگاه در مورد خواهان یا خواننده بودن یک یا چند طرف داوری، اختلاف باشد هیات داوری مرکب از سه نفر به انتخاب مرجع موضوع ماده (۶) خواهد بود.

د - سایر موارد در داوریه‌های چندجانبه از جمله جرح و قصور تابع مقرراتی است که برای داوریه‌های دو جانبه مقرر شده است.

ماده ۱۲ - موارد جرح داور

۱ - "داور" در صورتی قابل جرح است که اوضاع و احوال موجود باعث تردیدهای موجهی در خصوص بی طرفی و استقلال او شود، و یا اینکه واجد اوصافی که مورد توافق و نظر طرفین بوده است، نباشد. هر طرف صرفاً به استناد علیی که پس از تعیین "داور" از آنها مطلع شده، می‌تواند داوری را که خود تعیین کرده و یا در جریان تعیین او مشارکت داشته است، جرح کند.

۲ - شخصی که بعنوان داور مورد پیشنهاد قرار می‌گیرد، باید هرگونه اوضاع و احوالی را که موجب تردید موجه در مورد بی طرفی و استقلال او می‌شود، افشا نماید. "داور" باید از موقع انتصاب بعنوان "داور" و در طول جریان داوری نیز بروز چنین اوضاع و احوالی را بدون تاخیر به طرفین اطلاع دهد، مگر اینکه قبلاً آنان را از اوضاع و احوال مذکور مطلع نموده باشد.

ماده ۱۳ - تشریفات جرح

۱ - طرفین می‌توانند در مورد تشریفات جرح "داور" توافق نمایند.

۲ - در صورت نبودن چنین توافقی، طرفی که قصد جرح "داور" را دارد باید ظرف (۱۵) روز از تاریخ اطلاع از تشکیل "داوری" یا اطلاع از هرگونه اوضاع و احوال مذکور در بند (۱) ماده (۱۳) دلایل جرح را طی لایحه‌ای به "داور" اعلام کند. "داور" در مورد جرح اتخاذ تصمیم می‌کند، مگر اینکه "داور" مورد جرح از سمت خود کناره‌گیری کند و یا طرف

مقابل نیز جرح را بپذیرد.

۳- جرحی که با رعایت تشریفات بندهای (۱) و (۲) این ماده به عمل آمده است اگر مورد قبول قرار نگیرد، طرفی که "داور" را جرح کرده می تواند ظرف سی (۳۰) روز پس از دریافت اخطاریه حاوی تصمیم مربوط به رد جرح، از مرجع موضوع ماده (۶) درخواست نماید که نسبت به جرح، رسیدگی و اتخاذ تصمیم کند. مادام که چنین درخواستی تحت رسیدگی است "داور" می تواند جریان داورى را ادامه داده و رای نیز صادر کند.

ماده ۱۴ - قصور و یا عدم امکان انجام وظیفه

۱- اگر یک داور بموجب قانون یا عملاً قادر به انجام وظایف خود نباشد و یا بنا به علل دیگری موفق به انجام وظایفش بدون تاخیر موجه نشود، مسوولیت وی خاتمه می یابد. چنانچه در تحقق موارد مذکور بین طرفین اختلاف باشد هر یک از آنها می تواند از مرجع مذکور در ماده (۶) درخواست کند که در مورد ختم ماموریت "داور" مزبور اتخاذ تصمیم نماید.

۲- صرف کناره گیری و یا موافقت طرف دیگر یا ختم ماموریت "داور"، به معنای قبول اعتبار و صحت دلایل جرح، قصور، یا عدم قدرت بر انجام وظیفه نخواهد بود.

ماده ۱۵ - تعیین داور جانشین

هرگاه ماموریت یک "داور" به موجب مواد (۱۳) یا (۱۴) یا به علت کناره گیری، یا به لحاظ توافق طرفین در خصوص لغو ماموریت او و یا به جهات و دلایل دیگری خاتمه پذیرد "داور" جانشین مطابق مقررات حاکم بر تعیین داورى که تغییر یافته است، تعیین می شود.

بیت الله

فصل چهارم - صلاحیت داور

ماده ۱۶ - اتخاذ تصمیم در مورد صلاحیت

۱- "داور" می تواند در مورد صلاحیت خود و همچنین درباره وجود و یا اعتبار موافقتنامه داوری اتخاذ تصمیم کند. شرط داوری که بصورت جزئی از یک قرارداد باشد از نظر اجرای این قانون به عنوان موافقتنامه ای مستقل تلقی می شود، تصمیم "داور" در خصوص بطلان و ملغی الاثر بودن قرارداد فی نفسه به منزله عدم اعتبار شرط داوری مندرج در قرارداد نخواهد بود.

۲- ایراد به صلاحیت "داور" نباید موخر از تسلیم لایحه دفاعیه باشد. صرف تعیین "داور" و یا مشارکت در تعیین وی توسط هریک از طرفین مانع از ایراد صلاحیت نخواهد بود ایراد به خروج "داور" از حدود صلاحیت در جریان رسیدگی داوری باید به محض بروز آن عنوان شود "داور" می تواند در هر کدام از موارد مذکور، ایراد خارج از موعد را نیز بپذیرد، مشروط بر آنکه تاخیر را موجه تشخیص دهد.

۳- در صورت ایراد به اصل صلاحیت و یا به وجود و یا اعتبار موافقتنامه داوری (جز در صورتی که طرفین به نحو دیگر توافق کرده باشند) "داور" باید بعنوان یک امر مقدماتی، قبل از ورود به ماهیت دعوی نسبت به آن اتخاذ تصمیم کند، اتخاذ تصمیم در مورد ایراد خروج "داور" از حدود صلاحیت که سبب آن در حین رسیدگی حادث شود ممکن است در ضمن رای ماهوی بعمل آید. چنانچه "داور" به عنوان یک امر مقدماتی به صلاحیت خود نظر بدهد، هریک از طرفین می تواند ظرف سی (۳۰) روز پس از وصول ابلاغیه آن از دادگاه مندرج در ماده (۶) درخواست کند که نسبت به موضوع رسیدگی و اتخاذ تصمیم نماید. مادام که درخواست مزبور در دادگاه تحت رسیدگی است "داور" می تواند به رسیدگی خود ادامه دهد و رای نیز صادر کند.

تعالیه

ماده ۱۷ - اختیار "داور" برای صدور دستور موقت

"داور" می تواند در امور مربوط به موضوع اختلاف که محتاج به تعیین تکلیف فوری است، به درخواست هرکدام از طرفین دستور موقت صادر نماید، مگر آنکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند "داور" می تواند مقرر نماید که متقاضی تامینی مناسب بسپارد. در هر دو صورت چنانچه طرف دیگر تامینی بدهد که متناسب با موضوع دستور موقت باشد "داور" از دستور موقت رفع اثر خواهد کرد.

فصل پنجم - نحوه رسیدگی داور

ماده ۱۸ - رفتار مساوی با طرفین

رفتار با طرفین باید به نحو مساوی باشد و به هرکدام از آنان فرصت کافی برای طرح ادعا یا دفاع و ارایه دلایل داده شود.

ماده ۱۹ - تعیین قواعد رسیدگی

۱ - طرفین می توانند به شرط رعایت مقررات آمره این قانون در مورد آیین رسیدگی داور توافق نمایند.

۲ - در صورت نبودن چنین توافقی "داور" با رعایت مقررات این قانون، داور را به نحو مقتضی اداره و تصدی می نماید. تشخیص ارتباط، موضوعیت و ارزش هرگونه دلیل برعهده "داور" است.

ماده ۲۰ - محل داور

۱ - داور در محل مورد توافق طرفین انجام می شود. در صورت عدم توافق، محل

بیتعالی

داوری با توجه به اوضاع و احوال دعوا، و سهولت دسترسی طرفین، توسط "داور" تعیین می شود.

۲- "داور" می تواند برای شور بین اعضا، استماع شهادت شهود و کارشناسان طرفین، یا بازرسی کالا و سایر اموال و یا اسناد و مدارک، در هر محلی که خود مقتضی بداند تشکیل جلسه دهد، مگر طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۲۱- زبان

طرفین می توانند در مورد زبان یا زبانهای مورد استفاده در رسیدگی داورى توافق نمایند. در غیر این صورت "داور" زبان یا زبانهای مورد استفاده در داورى را تعیین می کند. توافق طرفین یا تصمیم "داور" در این مورد شامل هرگونه لایحه، مدرک و دلیل طرفین، مذاکرات جلسات رسیدگی، مراسلات "داور" و صدور رای خواهد بود.

ماده ۲۲- درخواست و دفاعیه

۱- خواهان باید ظرف مهلتی که طرفین توافق کرده اند یا توسط "داور" تعیین شده است، تعهدات یا جهات دیگری که به موجب آن خود را مستحق می داند، همچنین نکات مورد اختلاف و خواسته یا خسارت مورد درخواست را ارایه کند، و خوانده نیز باید دفاعیه خود در خصوص موارد مذکور را ظرف مهلت مورد توافق یا تعیین شده توسط "داور" تسلیم کند.

طرفین می توانند کلیه مدارکی را که مرتبط تشخیص می دهند و یا فهرست مدارک یا سایر ادله ای که در نظر دارند بعداً تسلیم کنند همراه با درخواست یا دفاعیه خود تقدیم دارند.

۲- چنانچه بین طرفین ترتیب دیگری مقرر نشده باشد، هریک از آنها می توانند دادخواست یا دفاعیه خود را در طول رسیدگی داورى اصلاح یا تکمیل کند، مگر آنکه "داور"

چنین اصلاح یا تکمیلی را به علت تاخیر یا تبعیض نسبت به طرف دیگر مجاز تشخیص ندهد.

ماده ۲۳ - جلسه استماع و رسیدگی

- ۱- تشخیص لزوم تشکیل جلسه برای ارایه ادله و توضیحات برعهده "داور" است لکن در صورتی که یکی از طرفین در زمان مناسب درخواست تشکیل جلسه نماید، برگزار نمودن جلسه استماع الزامی است مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.
- ۲- "داور" باید تشکیل هرگونه جلسه استماع و یا جلسه رسیدگی برای بازرسی کالا و یا سایر اموال و یا مدارک طرفین را تا مهلت کافی به طرفین ابلاغ کند.
- ۳- کلیه لوائح، مدارک یا سایر اطلاعاتی که توسط یکی از طرفین به "داور" تسلیم شده و همچنین گزارش کارشناسی یا ارزیابی بامدارکی که ممکن است، "داور" هنگام اتخاذ تصمیم به آنها استناد کند، باید برای طرفین ابلاغ شود.

ماده ۲۴ - قصور هرکدام از طرفین

- ۱- چنانچه خواهان بدون عذر موجه در تقدیم درخواست قصور کند، "داور" قرار ابطال درخواست داوری را صادر خواهد کرد.
- ۲- در صورتی که خوانده بدون عذر موجه در تقدیم دفاعیه قصور کند "داور" رسیدگی را ادامه خواهد داد، بدون اینکه کوتاهی مزبور فی نفسه به معنای قبول ادعای خواهان توسط خوانده تلقی شود.
- ۳- اگر هر یک از طرفین از حضور در جلسه استماع و یا ارایه ادله مورد استناد خویش خودداری کند "داور" می تواند رسیدگی را ادامه دهد و براساس مدارک موجود به صدور رای مبادرت کند.

تعلیه

ماده ۲۵ - ارجاع امر به کارشناس

"داور" می تواند در مواردی که لازم بداند موضوع را به کارشناسی ارجاع و مقرر کند که هر کدام از طرفین هرگونه اطلاعات مرتبط را در اختیار کارشناس قرار دهد و موجبات دسترسی وی را به مدارک مربوطه، کالا، یاسایر اموال برای انجام بازرینی فراهم آورد، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

در صورت درخواست یکی از طرفین و یا در صورتی که "داور" لازم بداند کارشناس باید پس از تقدیم گزارش کتبی، در جلسه استماع نیز شرکت کند و به سوالات پاسخ بگوید، طرفین نیز می توانند به منظور ادای شهادت در خصوص نکات مورد اختلاف، کارشناس یا کارشناسانی را به عنوان شاهد خود معرفی کنند.

ماده ۲۶ - ورود شخص ثالث

هرگاه شخص ثالثی در موضوع داوری برای خود مستقلاً حقی قایل باشد و یا خود را در محق شدن یکی از طرفین ذی نفع بداند، می تواند مادام که ختم رسیدگی اعلام نشده است وارد داوری شود، مشروط بر اینکه موافقتنامه و آیین داوری و "داور" را بپذیرد و ورود وی مورد ایراد هیچ کدام از طرفین واقع نشود.

فصل ششم - ختم رسیدگی و صدور رای

ماده ۲۷ - قانون حاکم

۱ - "داور" بر حسب قواعد حقوقی که طرفین در مورد ماهیت اختلاف برگزیده اند، اتخاذ تصمیم خواهد کرد. تعیین قانون یا سیستم حقوقی یک کشور مشخص، به هر نحو که صورت گیرد، به عنوان ارجاع به قوانین ماهوی آن کشور تلقی خواهد شد. قواعد حل

تعلیه

تعارض مشمول این حکم نخواهد بود، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.
۲- در صورت عدم تعیین قانون حاکم از جانب طرفین "داور" براساس قانونی به ماهیت اختلاف رسیدگی خواهد کرد که به موجب قواعد حل تعارض مناسب تشخیص دهد.

۳- "داور" در صورتی که طرفین صریحا اجازه داده باشند، می تواند براساس عدل و انصاف یا به صورت کدخدانسانه تصمیم بگیرد.

۴- "داور" باید در کلیه موارد براساس شرایط قرارداد اتخاذ تصمیم کند، و عرف بازرگانی موضوع مربوط را مورد نظر قرار دهد.

ماده ۲۸- سازش

چنانچه طرفین در جریان رسیدگی، اختلافات خود را از طریق سازش حل کنند، "داور" قرار سقوط دعوای داوری را صادر می کند و چنانچه یکی از طرفین تقاضا کند و طرف مقابل اعتراض نکند، موافقتنامه سازش را به صورت رای داوری براساس شرایط مرضی الطرفین با رعایت مفاد ماده (۳۰) صادر می کند.

ماده ۲۹- اخذ تصمیم توسط گروه داوران

در داوریهایی که توسط بیش از یک داور صورت می گیرد، هر تصمیم هیات داوری باید با اکثریت اعضای هیات داوری اتخاذ شود، مگر اینکه طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

ماده ۳۰- شکل و محتوای رای

۱- رای باید به صورت کتبی باشد و به امضای داور یا داوران برسد. در موردی که داور بیش از یک نفر باشد، امضای اکثریت کافی خواهد بود، مشروط بر اینکه علت عدم امضای

بیتعالیه

دیگر اعضا ذکر شود.

۲- کلیه دلایلی که رای بر آنها مبتنی است، باید در متن رای آورده شود، مگر اینکه طرفین توافق کرده باشند که دلایل رای ذکر نشود، یا رای بر اساس شرایط مرضی الطرفین به موجب ماده (۲۸) صادر شده باشد.

۳- رای باید حاوی تاریخ و محل داوری موضوع بند (۱) ماده (۲۰) باشد.

۴- پس از امضای رای، رونوشت آن باید به هر یک از طرفین ابلاغ شود.

ماده ۳۱- ختم رسیدگی

رسیدگی داوری با صدور رای نهایی یا به موجب دستور "داور" در موارد زیر خاتمه می یابد:

۱- استرداد دعوا توسط خواهان مگر اینکه خواننده بدان اعتراض نماید و "داور" برای وی منافع قانونی و موجهی در حل و فصل نهایی اختلاف احراز نماید.

۲- عدم امکان و یا عدم لزوم ادامه رسیدگی به دلیل دیگر به تشخیص "داور".

۳- توافق طرفین در ختم رسیدگی

ماده ۳۲- اصلاح، تفسیر رای و رای تکمیلی

۱- "داور" می تواند بنا به تقاضای هر یک از طرفین یا راسا هرگونه اشتباه در محاسبه، نگارش و یا اشتباهات مشابه در رای را اصلاح و یا از آن رفع ابهام کند.

مهلت تقاضای طرفین سی (۳۰) روز از تاریخ ابلاغ رای می باشد، و باید نسخه ای از تقاضای مزبور برای طرف دیگر ارسال شود. "داور" حداکثر ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ وصول تقاضا و در مواردی که راسا متوجه اشتباه یا ابهام شده باشد، ظرف سی (۳۰) روز از تاریخ صدور رای، نسبت به اصلاح یا تفسیر آن اقدام خواهد کرد.

۲- هر کدام از طرفین می تواند ضمن ارسال اخطاریه برای طرف دیگر، ظرف سی

تعالیه

شماره .....
تاریخ .....
پیوست .....

(۳۰) روز از تاریخ دریافت رای، از "داور" تقاضا کند نسبت به ادعاهایی که اقامه کرده، ولی در رای مسکوت مانده است رای تکمیلی صادر کند. "داور" چنانچه این درخواست را موجه تشخیص دهد، ظرف شصت (۶۰) روز نسبت به صدور رای تکمیلی اقدام می‌کند. "داور" می‌تواند در صورت لزوم مهلت مزبور را تمدید کند.

۳- مقررات ماده (۳۰) در مورد اصلاح، تفسیر و رای تکمیلی لازم‌الرعایه است.

فصل هفتم - اعتراض به رای

ماده ۳۳- درخواست ابطال رای

- ۱- رای داوری در موارد زیر به درخواست یکی از طرفین توسط دادگاه موضوع ماده (۶) قابل ابطال است:
- الف - یکی از طرفین فاقد اهلیت بوده باشد.
  - ب - موافقتنامه داوری به موجب قانونی که طرفین بر آن موافقتنامه حاکم دانسته‌اند معتبر نباشد و در صورت سکوت قانون حاکم، مخالف صریح قانون ایران باشد.
  - ج - مقررات این قانون در خصوص ابلاغ اخطاریه‌های تعیین داور یا درخواست داوری رعایت نشده باشد.
  - د - درخواست کننده ابطال، به دلیلی که خارج از اختیار او بوده، موفق به ارایه دلایل و مدارک خود نشده باشد.
  - هـ - "داور" خارج از حدود اختیارات خود رای داده باشد. چنانچه موضوعات مرجوعه به داوری قابل تفکیک باشد، فقط آن قسمتی از رای که خارج از حدود اختیارات "داور" بوده، قابل ابطال است.
  - و - ترکیب هیات داوری یا آیین دادرسی مطابق موافقتنامه داوری نباشد و یا

بسم الله

در صورت سکوت و یا عدم وجود موافقتنامه داوری، مخالف قواعد مندرج در این قانون باشد.

ز - رای داوری مشتمل بر نظر موافق و موثر داوری باشد که جرح او توسط مرجع موضوع ماده (۶) پذیرفته شده است.

ح - رای داوری مستند به سندی بوده باشد که جعلی بودن آن به موجب حکم نهایی ثابت شده باشد.

ط - پس از صدور رای داوری مدارکی یافت شود که دلیل حقانیت معترض و ثابت شود که آن مدارک را طرف مقابل مکتوم داشته و یا باعث کتمان آنها شده است.

۲ - در خصوص موارد مندرج در بندهای (ح) و (ط) این ماده، طرفی که از سند مجعول یا مکتوم متضرر شده است، می تواند پیش از آنکه درخواست ابطال رای داوری را به عمل آورد، از "داور" تقاضای رسیدگی مجدد نماید، مگر در صورتی که طرفین به نحو دیگری توافق کرده باشند.

۳ - درخواست ابطال رای موضوع بند (۱) این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ رای داوری اعم از رای تصحیحی، تکمیلی یا تفسیری به معترض، باید به دادگاه موضوع ماده (۶) تقدیم شود، و الا مسموع نخواهد بود.

ماده ۳۴ - بطلان رای

در موارد زیر رای "داور" اساساً باطل و غیر قابل اجراست:

۱ - در صورتی که موضوع اصلی اختلاف به موجب قوانین ایران قابل حل و فصل از طریق داوری نباشد.

۲ - در صورتی که مفاد رای مخالف با نظم عمومی یا اخلاق حسنه کشور و یا قواعد آمره این قانون باشد.

۳ - رای داوری صادره در خصوص اموال غیر منقول واقع در ایران با قوانین آمره

جمهوری اسلامی ایران و یا با مفاد اسناد رسمی معتبر معارض باشد، مگر آنکه در مورد اخیر "داور" حق سازش داشته باشد.

فصل هشتم - اجرای رای

ماده ۳۵ - اجرا

- ۱- به استثنای موارد مندرج در مواد (۳۳) و (۳۴) آرای داوری که مطابق مقررات این قانون صادر شود قطعی و پس از ابلاغ لازم الاجرا است و در صورت درخواست کتبی از دادگاه موضوع ماده (۶) ترتیبات اجرای احکام دادگاهها به مورد اجرا گذاشته می شوند.
- ۲- در صورتی که یکی از طرفین از دادگاه موضوع ماده ۶ این قانون درخواست ابطال رای داوری رابه عمل آورده باشد و طرف دیگر تقاضای شناسایی یا اجرای آن را کرده باشد، دادگاه می تواند در صورت درخواست متقاضی شناسایی یا اجرای رای، مقرر دارد که درخواست کننده ابطال تامین مناسب بسپارد.

فصل نهم - سایر مقررات

ماده ۳۶- سایر مقررات

- ۱- داوری اختلاف تجاری بین المللی موضوع این قانون از شمول قواعد داوری مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی و سایر قوانین و مقررات مستثنی است.
- ۲- این قانون نسبت به سایر قوانین جمهوری اسلامی ایران که به موجب آنها اختلافات خاصی رانمی توان به داوری ارجاع کرد، تاثیری نخواهد داشت.

بسم الله

۳- در صورتی که در معاهدات و توافقیهای فی مابین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر دول ترتیبات و شرایط دیگری برای داوریهای موضوع این قانون مقرر شده باشد، همان ترتیبات و شرایط متبع خواهد بود.

لایحه فوق مشتمل بر نه فصل و سی و شش ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و شش به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. /ن

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی